

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΕΥΣΗ
ΕΛΛΑΔΟΣ
Κωδικός
1323

ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ

● ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ●
*Όργανο όμωνύμου Συλλόγου
Χριστοκοπίδου 12, 105 54 - Αθήνα
www.ioannisvaptistis.gr

■
Τηλέφωνα:
2103212713 - 2103212107
e-mail: info@ioannisvaptistis.gr

■
● ΕΤΟΣ 55ο - ΤΕΥΧΟΣ 522 ●
● ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2008 ●
■

● «Ίδε ό άμνός του Θεού ό αίρων τήν άμαρτίαν του κόσμου» (Ίωάν. α' 29) ●

ΑΡΧΙΕΡΕΑΣ Ο ΧΡΙΣΤΟΣ

Δικαιοσύνη και δικαίωση

Χριστός κλήθηκε άπ' τόν Πατέρα, για να γίνη Άρχιερέας, για να σταυρωθή και ν' αναστηθή και να παραμένη παντοδύναμος και αιώνιος Άρχιερέας τής δόξας. Αυτό τό στηρίζει στην προς Έβραίους Έπιστολή ό Παύλος και σε ψαλμικό χωρίο: «Σύ ιερεύς εις τόν αιώνα κατά τήν τάξιν Μελχισεδέκ» (Έβρ. ε' 6).

● Τό ψαλμικό χωρίο έχει ως έξής: «Ώμοσε Κύριος και ού μεταμεληθήσεται. Σύ ιερεύς εις τόν αιώνα κατά τήν τάξιν Μελχισεδέκ» (Ψαλμ. ρθ' 4).

● Ό Χριστός είναι ό ιερεύς. Η πηγή τής νέας ιερωσύνης. Η χάρις, πού μεταδίδει ή ιερωσύνη τής Έκκλησίας, άπορρέει άπ' τό θυσιαστήριο του Σταυρού.

Ό Χριστός είναι ό ιερεύς σε άπόλυτο βαθμό. Ό άρχιερεύς στην Παλαιά Διαθήκη ονομάζεται έτσι, διότι ύπήρχαν ύπ' αυτόν πολλοί ιερείς.

Ό Χριστός λέγεται «Άρχιερεύς», κατ' αναλογίαν προς τόν άρχιερέα τής Παλαιάς. Δέν έχει όμως ύπ' αυτόν άλλους ιερείς, ώστε να λέγεται κατά κυριολεξίαν Άρχιερεύς. Αυτός είναι μοναδικός και Ίερεύς και Άρχιερεύς. Ό,τι έννοεί ή προς Έβραίους μέ τόν όρο Άρχιερέας, δηλαδή όλα τά «ύπέρ ήμών γεγενημένα», μέ επίκεντρο τό Σταυρό, τό ίδιο έννοεί και μέ τόν όρο Ίερέας.

● Τό σπουδαίο δέν είναι ή διαφορά τών όρων Άρχιερέας-Ίερέας, άνύπαρκτη άλλωστε. Τό σπουδαίο είναι τό αιώνιο του άρχιερέα Χριστού. «Ίερεύς εις τόν αιώνα κατά τήν τάξιν Μελχισεδέκ».

Ός Θεάνθρωπος συνεχίζει στον ούρανό, για πάντα, αιώνια, να προσφέρει και να προσφέρεται για τή σωτηρία του κόσμου. «Χριστός ό άποθανών, μάλλον δέ και έγερθείς, ός και έντυγά νει ύπέρ ήμών. Τίς ήμās χωρίσει άπό τής αγάπης του Χριστού;» (Ρωμ. η' 34-35).

● Προφητικά ό ιερέας Χριστός προτυπώνεται μέ τό μυστηριώδες πρόσωπο του Μελχισεδέκ. Ό Ίησους Χριστός είναι ιερέας «κατά τήν τάξιν Μελχισεδέκ». Σε πολλά ό Μελχισεδέκ άποτελεί τύπο του ιερέα (άρχιερέα) Χριστού. Περί του Μελχι-

σεδέκ κάνει έκτενη λόγο ό άποστ. Παύλος στο 7ο κεφάλαιο τήςπρόςΈβραίους. Έδω αναφέρουμε δυό άπ' τίς πολλές άντιστοιχίες μεταξύ Μελχισεδέκ και Χριστού:

- Η μιά είναι ή πρωτοεμφάνισις του Μελχισεδέκ. Τόν βλέπουμε στή συνάντησί του μέ τόν Άβραάμ: «Καί Μελχισεδέκ βασιλεύς Σαλήμ έξήνεγκεν άρτους και οίνον. Ήν δέ ιερεύς του Θεού του ύψιστου. Καί εύλόγησε τόν Άβραμ και είπεν· Εύλογημένος Άβραμ τώ Θεώ τώ ύψιστω, ός έκτισε τόν ουρανόν και τήν γήν. Καί εύλογητός ό Θεός ό ύψιστος, ός παρέδωκε τούς έχθρούς σου ύποχειρίους σοι. Καί έδωκεν αύτῷ Άβραμ δεκάτην άπό πάντων» (Γεν. ιδ' 18-20).

- Η άλλη έχει σχέσι μέ τό όνομα και τήν προέλευσι του Μελχισεδέκ. Τό όνομα Μελχισεδέκ σημαίνει Βασιλιάς Δικαιοσύνης (μελί και σεδέκ). Ό Χριστός είναι ό Βασιλιάς τής δικαιοσύνης, σέ άπόλυτο όμως βαθμό.

- Άν τή δικαιοσύνη τήν εκλάβουμε ως εκφρασι όλων των άρετων, τότε ό Χριστός είναι ό άπόλυτα δίκαιος, ό πέρα για πέρα Άναμάρτητος.

- Άν τή δικαιοσύνη τήν εκλάβουμε ως δικαίωσι, τότε ό Χριστός είναι ό μόνος, πού για μäs είναι ή πηγή τής δικαιοσύνης, τής σωτηρίας. Δικαιωνόμαστε όχι κατά χρέος, γιατί τό άξιζουμε ή γιατί μäs τό χρωστάει ό Θεός. Δικαιωνόμαστε κατά χάρι, όπως τονίζει κατ' έξοχήν ή πρόσ Ρωμαίους Έπιστολή.

- Άν τή δικαιοσύνη τήν εκλάβουμε ως άπονομή του δικαίου, τότε ό Χριστός κατά λόγο δικαιοσύνης είναι ιερέας όλων, Ίουδαίων και έθνικων.

Αυτό φαίνεται κι άπ' τήν προέλευσι του Μελχισεδέκ. Δέν ήταν άπ' τό γένος των Έβραίων. Ήταν «έθνικός». Προεικονίζει τή σωτηρία και των «έθνικων», των μή Έβραίων. Συναντᾶται δέ μέ τόν Άβραάμ, τό γενάρχη των Έβραίων.

Στό πρόσωπο του Χριστού συναντώνται οι δυό κόσμοι, ό Άβραάμ (Έβραίοι) και ό Μελχισεδέκ (έθνικοί), όπως συναντώνται και ένώνονται ό Θεός και ό άνθρωπος.

Λειτουργία του Σταυρού

Άν ό Χριστός δέν ήταν άνθρωπος, δέν θα γινόταν Άρχιερέας, άφού ως άνθρωπος έπαθε.

Άν δέν ήταν Θεός, δέν θα μπορούσε νά ύπομείνη τό σταυρικό Πάθος, νά σηκώση τό βάρος των άμαρτιων όλου του κόσμου.

- Είναι «ό άπαθής τή Θεότητι».

- «Έπαθεν ως άνθρωπος και εκουσίως υπέμεινε σταυρόν».

Δυό φράσεις, πού εκφράζουν τό ρεαλισμό, αλλά και τό μυστήριο στο Πάθος του Κυρίου. Ό Χριστός «έν ταίς ήμέραις τής σαρκός αυτού δεήσεις τε και ίκετηρίας πρόσ τόν δυνάμενον σώζειν αυτόν εκ θανάτου μετά κραυγής ισχυράς και δακρύων προσενέγκας και εισακουσθείς άπό τής εύλαβείας, καιπερ ών Υιός έμαθεν άφ' ών έπαθε τήν ύπακοήν» (Έβρ. ε' 7-8).

- Αναφέρονται έδω στοιχεία τής προσευχής του Ίησου τή νύχτα πριν άπό τό Σταυρικό Πάθος. Ωνομάστηκε άλλωστε «άρχιερατική» ή προσευχή αυτή, άφού μ' αυτήν έτοιμάστηκε ό Κύριος για τήν αρχιερατική λειτουργία του Σταυρού.

Μιλάει «έν ταίς ήμέραις τής σαρκός αυτού», κατά τήν ένσαρκο, δηλαδή, επιδημία και επίγεια παρουσία Του.

Η ίκεσία Του πρόσ τόν Πατέρα, πού αναφέρεται στο Ποτήριο του Σταυρικού Πάθους, δείχνει τήν τελεία ανθρωπινή φύσι Του. Έπρεπε ν' αντιδράση ως άνθρωπος μπροστά στα άσυνήθιστα για άνθρωπο μέτρα, του άνυπολόγιστου πόνου. Όπως έπρεπε και άμέσως νά ύπακούση στο θείο θέλημα.

Έπρεπε νά μιλήση ως άνθρωπος, νά ύπακούση ως Θεάνθρωπος, νά σώση ως Θεός. Καθόλου δέν μειώνει τόν Ίησου ή ίκεσία Του. «Και προελθών μικρόν έπεν επί πρόσωπον αυτού προσευχόμενος και λέγων· Πάτερ μου, ει δυνατόν έστι, παρεθέτω άπ' έμου τό ποτήριο τουτο· πλην ουχ ως έγώ θέλω, άλλ' ως σύ, γενηθήτω τό θέλημά σου» (Ματθ. κστ' 39. 42).

- Η προσευχή αυτή του Κυρίου γίνεται σέ ύψηλότατη έντασι. Λέει βέβαια

καί ὁ εὐαγγελιστής γιά τήν ἔντασι τῆς προσευχῆς ἐκείνης, «ὅτι γενόμενος ἐν ἀγωνίᾳ ἐκτενέστερον προσηύχето καί ἐγένετο ὁ ἰδρῶς αὐτοῦ ὡσεὶ θρόμβοι αἵματος» (Λουκ. κβ' 44). Ἄλλά δέν γίνεται λόγος γιά κραυγή ἰσχυρή καί γιά δάκρυα, ὅπως τονίζεται στήν πρὸς Ἑβραίους. Λέει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «*Οὐδαμοῦ τοῦτο τὸ εὐαγγέλιόν φησιν, οὐδ' ὅτι ἐδάκρυσεν εὐχόμενος, οὐδ' ὅτι κραυγὴν ἀφῆκεν. Ὁρᾷς, ὅτι συγκατάβασις ἦν; Οὐ γάρ ἐνήν εἰπεῖν ὅτι ηὔξατο, ἀλλά καί μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς*» (Ε.Π.Ε. 24,400). Μετάφρασις: Πουθενά δέν λέει στό Εὐαγγέλιο, ὅτι δάκρυσε σέ προσευχή ἢ ὅτι ἔβγαλε κραυγή δυνατή. Βλέπεις, ὅτι τό ἔκανε ἀπό συγκατάβασι; Δέν ἀρκέστηκε νά πῆ, ὅτι προσευχήθηκε, ἀλλά καί μέ δυνατή φωνή.

• Στήν προσευχή τοῦ Κυρίου, ὅπως ζωγραφίζεται ἀπ' τοὺς Εὐαγγελιστές κι ἀπ' τήν πρὸς Ἑβραίους, ἀποτυπώνεται ὁ πόνος. Πρόκειται γιά πάθος πρὶν ἀπ' τό Πάθος. Καί διότι ὡς Θεός γνωρίζει τί ἀκριβῶς θά ὑποστῆ, καί διότι πρέπει τό ἀνθρώπινο αἴτημα νά ὑποταχθῆ ἄμεσα καί τέλεια στό θέλημα τοῦ οὐρανοῦ Πατέρα.

• Ἡ ἀρχιερατική προσευχή εἶναι προσευχή ἀπ' τὰ ἔγκατα, «ἐκ βαθέων». Ἀπ' τό βάθος τοῦ πόνου, ἀπ' τό βάθος τοῦ μαρτυρίου, ἀλλά καί ἀπ' τό βάθος τοῦ μυστηρίου.

Πρόκειται γιά τήν προσευχή τῶν προσευχῶν. Πρότυπο γιά τή δική μας προσευχή. Ἐχουμε ἀνάγκη ν' ἀπευθύνουμε «δεήσεις τε καί ἱκετηρίας πρὸς τόν δυνάμενον σώζειν, ... μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καί δακρύων».

Εἰσακούστηκε ἡ προσευχή τοῦ Χριστοῦ; Ἐκ πρώτης ὄψεως θά λέγαμε, Ὁχι. Ἀφοῦ οὔτε ὁ προσευχόμενος Κύριος ἐπέμεινε τελικά στό αἴτημα ν' ἀποφύγη τό πικρό Ποτήρι. Τελικά ζήτησε νά μή γίνῃ ὅ,τι ἡ ἀνθρώπινη φύσις ὡς παθητή ζητοῦσε, ἀλλά νά γίνῃ τό θέλημα τοῦ Οὐρανοῦ Πατέρα: «Γενηθήτω τό θέλημά σου».

Δέν ἀπαγορεύεται νά προβάλης στήν προσευχή σου τό ἀνθρώπινο αἴτημα. Ἄλλο ὅμως νά προβάλης, κι ἄλλο νά ἐ-

πιβάλης τό αἴτημά σου! Κάθε ἱκεσία γιά ἀπαλλαγὴ σου ἀπό κάποια σταυρική περιπέτεια, ἄς σφραγίζεται μέ τό «Γενηθήτω τό θέλημά σου» (Ματθ. στ' 10).

Νομίζουμε, λοιπόν, ὅτι τό αἴτημα τοῦ Κυρίου νά Τόν σώση «ὁ δυνάμενος σώζειν ἐκ θανάτου», δέν ἔγινε δεκτό. Κι ὁμως, εἰσακούστηκε. Τί ἄλλο εἶναι ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ, παρά ἡ σωτηρία ἀπ' τό θάνατο; Σωτηρία, πού χαρίζεται σ' ὅλους τοὺς θνητούς. Τό γνώριζε ὁ Υἱός καί Λόγος. Γι' αὐτό καί εἶπε στό Θεό Πατέρα: «Ἀββᾶ ὁ πατήρ, πάντα δύνατά σοι: παρένεγκε τό ποτήριον ἀπ' ἐμοῦ τοῦτο. Ἄλλ' οὐ τί ἐγώ θέλω, ἀλλά τί σύ» (Μάρκ. ιδ' 36).

Τό μάθημα τῆς ὑπακοῆς

Τό πάθημα τοῦ Χριστοῦ εἶναι τό μεγάλο μάθημα. «Τό πάθημα γίνεται μάθημα». Καί ἐν προκειμένῳ πρόκειται γιά τό πῶς δύσκολο μάθημα, πού λέγεται ὑπακοή: «Καί εἰσακουσθεῖς ἀπό τῆς εὐλαβείας, καίπερ ὢν Υἱός ἔμαθεν ἀφ' ὧν ἔπαθε τήν ὑπακοήν» (Ἑβρ. ε' 8).

Εἰσακούστηκε ὁ Χριστός τελικά, καί διότι ἔγινε τό θέλημα τοῦ Πατέρα, ἡ θυσία, ὁ Σταυρικός Του θάνατος, καί διότι «ἀνέστησεν αὐτόν ἐκ νεκρῶν», σώζοντας Αὐτόν καί μαζί μ' Αὐτόν ὅλο τό ἀνθρώπινο γένος ἀπ' τό θάνατο.

• Εἰσακούστηκε, διότι ἦταν Υἱός ὑπακοῆς καί «εὐλαβείας». Ἐδειξε ἀπόλυτο σεβασμό στήν εὐδοκία τοῦ Πατέρα.

• Εἰσακούστηκε καί βραβεύτηκε. Μαζί μέ τό πάθημα ἦρθε καί τό μάθημα. Πέρασε ἀπ' τό θρανίο τοῦ Σταυροῦ, ἀπ' τό σχολεῖο τοῦ πόνου, ἀπ' τό πανεπιστήμιο τῆς ἐσχάτης ταπεινώσεως καί ὀδύνης. Κι ἔμαθε τί σημαίνει ὑπακοή!

«Ὁ Υἱός ἔμαθεν ἀφ' ὧν ἔπαθε τήν ὑπακοήν»!

Ἐμαθε ὁ Χριστός; Πῶς, ἀφοῦ τά πάντα γνωρίζει «μή μεμαθηκώς» (Ἰωάν. ζ' 15);

Ὁ καλός μαθητής δέν φαίνεται μόνο ἀπ' τή θεωρητική γνῶσι τοῦ ἀντικειμένου, ἀλλά καί ἀπ' τίς πρακτικές ἀσκήσεις πάνω στό γνωστικό ἀντικεί-

μενο. Ὁ Σταυρός ὑπῆρξε γιὰ τὸ Χριστὸ ἢ πρακτικὴ ἄσκησης τῆς ὑπακοῆς στὴν προαιώνια θεία βουλή. Καί ἡ Ἀνάστασις τὸ βραβεῖο γιὰ τὴν ἀρίστη ἀπόδοσι στό μάθημα τῆς ὑπακοῆς.

● Ἐμαθε ὁ Χριστὸς τὴν ὑπακοή; Καί μέ ἄλλη ἔννοια. Ἐνῶ Ἐκεῖνος δέν εἶχε ἀνάγκη νά μάθῃ τὴν ὑπακοή, ἀφοῦ ὡς ὁμοούσιος μέ τὸν Πατέρα ταυτίζεται τὸ θέλημά Του («καίπερ υἱός»), ἔπαθε γιὰ νά δείξῃ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ μεγάλου μαθήματος τῆς ὑπακοῆς.

Ὁ Σταυρὸς εἶναι ἡ πρόοδος τῆς ὑπακοῆς. Ἡ εἴσοδος διὰ τῆς ὑπακοῆς στὸν παράδεισο. Ἐνῶ ἡ ἀνυπακοή τοῦ Ἀδάμ σήμανε τὴν ἔξοδο ἀπ' τὸν παράδεισο.

● Ἐμαθε; Ναι, καί μέ τὴν ἔννοια τοῦ «δίδαξε». Ἐπαθε Ἐκεῖνος κάνοντας ὑπακοή, καί γιὰ νά διδάξῃ ἐμᾶς τί σημαίνει ὑπακοή.

Πότε θά μεριάσουμε τὸ δικό μας θέλημα, γιὰ νά περάσῃ στή ζωὴ μας τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ;

—*Κι ἂν ἀκόμα τὸ θέλημά Σου, Κύριε, σημαίνει σταυρό, κάνε νά προτιμῶ νά σηκώνω σταυρό, παρά νά θέτω τὸ «ἐγώ» μου κόντρα στό δικό Σου τέλειο θέλημα.*

—*Ἐνίσχυσε, Κύριε, τὴ θέλησί μου καί τὴν πίστι μου, νά δέχωμαι μέ χαρὰ τὸ θέλημά Σου, ἀφοῦ ξέρω, ὅτι δέν ὑπάρχει δοκιμασία πάνω ἀπ' τίς δυνάμεις μου, κι ἀφοῦ εἶμαι σίγουρος, ὅτι Σὺ «ποιήσεις σὺν τῷ πειρασμῷ καί τὴν ἔκβασιν τοῦ δύνασθαι ἡμᾶς ὑπενεγκεῖν» (Α' Κορ. ι' 13).*

Αἴτιος σωτηρίας

Διὰ τοῦ Χριστοῦ καλούμαστε ἐμεῖς νά μάθουμε τὴν ὑπακοή. Δέν εἶναι γιὰ ἀρχαρίους. Εἶναι γιὰ τελείους. Ὅχι διότι δέν ἔχουν ἀνάγκη ὅλοι τῆς βασικῆς αὐτῆς ἀρετῆς. Γιὰ ὅλους ἀναγκαῖα εἶναι ἡ ὑπακοή, ὅπως γιὰ ὅλους ἀναγκαῖο εἶναι τὸ βάδισμα. Μ' αὐτὴν βαδίζουμε πρὸς τὸ δρόμο τῆς σωτηρίας. Ὅσοι ὅμως καρφώνονται στό σταυρὸ τῆς ὑπακοῆς ἐκούσια, αὐτοὶ τελειοποιῶνται. Μ' αὐτὴ τὴν ἔννοια εἶναι τῶν τελείων ἡ ὑπακοή.

Μέ τὴν πλήρη ὑπακοή Του ὁ Χριστὸς

καθιερώθηκε Ἀρχιερέας αἰώνιος. Τέλειος Ἀρχιερέας, γιὰ νά τελειοποιήσῃ τοὺς πιστοὺς. «Τελειωθεῖς ἐγένετο τοῖς ὑπακούουσιν αὐτῷ πᾶσιν αἴτιος σωτηρίας αἰωνίου, προσαγορευθεῖς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ» (Ἐβρ. ε' 9-10).

● Στὰ μάτια τῶν ἀνθρώπων ὁ Χριστὸς «προέκοπτε» (Λουκ. β' 52) καί «έτελειούτο», ὅπως καί σωματικά. Τὰ ἀνθρώπινα μάτια πότε τὸν ἔβλεπαν βρέφος στή φάτνη, πότε δωδεκάχρονο στό Ναό, πότε ἔφηβο καί νέο στό ἐργαστήρι τῆς Ναζαρέτ, πότε ὄριμο ἄνδρα στή Γαλιλαία καί στὰ Ἱεροσόλυμα.

Ὁ Ἴδιος πάντοτε ἦταν ὁ Τέλειος. Τέλειος καί ὡς ἄνθρωπος καί ὡς Θεός.

Ἦταν πάντα Τέλειος. Φάνηκε τελικά καί «τελειωθεῖς». Τὸ ὕψος τοῦ Σταυροῦ καί ἡ Ἀνάστασις ἦσαν γιὰ τοὺς ἀνθρώπους οἱ σφραγίδες τῆς τελείας ἀγάπης καί τῆς τελείας δόξας.

● Τὸ «τελειωθεῖς» δέν μειώνει τὴν ἤδη ὑπάρχουσα τελειότητα τοῦ Χριστοῦ, ἀλλ' ἀναδεικνύει τὴν τελείωσι, πού ὡς Σωτήρας καί Λυτρωτῆς προσφέρει στοὺς ἀνθρώπους, μέ τὸ Σταυρὸ καί τὴν Ἀνάστασι.

Δέν κέρδισε οὐσιαστικά Ἐκεῖνος. Ἐμεῖς οἱ κερδισμένοι. Λέει ὁ ἱ. Χρυσόστομος: «Εἰ δέ ἐκεῖνος Υἱὸς ὢν ἐκέρδανεν ἀπὸ τῶν παθημάτων τὴν ὑπακοήν, πολλῷ μᾶλλον ἡμεῖς. Ὅρα ὅσα περὶ ὑπακοῆς διαλέγεται, ὥστε πείθεσθαι αὐτούς;» (Ε.Π.Ε. 24, 404). Μετάφρασις: Ἐκεῖνος, ὁ Υἱός, κέρδισε τὴν ὑπακοή μέσα ἀπ' τὰ παθήματα, πολὺ περισσότερο ἐμεῖς. Βλέπεις πόσα περὶ ὑπακοῆς τονίζει, ὥστε νά μάθουν κι ἐκεῖνοι κι ἐμεῖς νά ὑπακούουμε;

● Μέ τὸ Σταυρὸ, τὴν Ἀνάστασι καί τὴν Ἀνάληψι παίρνει τὸ νέο ὄνομα ὁ Ἰησοῦς. «Προσαγορεύεται» Ἀρχιερέας.

Εἶναι σάν νά λέμε, ὁ Γιατρός μας, γιὰ ὅλους ὁ Γιατρός, καί ὁ προσωπικός μας Γιατρός.

«Εἰς τοὺς αἰῶνας»!

—*Ἡ ἀγάπη Σου, Κύριε, καί ἡ προσφορά Σου ἀτέλειωτη!*

Ἀρχιμ. Δανιήλ Γ. Ἀεράκης

'Εκοιμήθη άσκητής επίσκοπος 'Ο 'Υδρας 'Ιεροθέος (1920-2008)

Ήταν ή εποχή τής άγίας **έπιστρατεύσεως**. Στόν 'Αρχιεπισκοπικό θρόνο τών 'Αθηνών βρέθηκε ό σεμνός και σοφός κληρικός **'Ιερώνυμος Κοτσώνης**. 'Αποφασισμένος νά δώση νέα πνοή στό σκάφος τής 'Ελλαδικής 'Εκκλησίας.

'Απ' τά πρώτα του έργα: Κατάργησε τή λίστα άναμονής πρός άρχιερατεία (κατάλογο έκλογίμων!). 'Ανοιξε ό δρόμος για τήν επίσκοπική διακονία σέ έναρέτους, πού ποτέ δέν θά έπιζητούσαν νά γίνουν επίσκοποι. 'Αναζητήθηκαν οί τίμιοι έργατες τής ευάγγελικής και έκκλησιαστικής θεολογίας. Κυριολεκτικά έπιστρατεύθηκαν. Διαμάντια ιερωσύνης, πού ανασύρθηκαν άπ' τό έκκλησιαστικό περιθώριο και στόλισαν τό Σταυρό τής άρχιερωσύνης.

'Ανάμεσά τους και ό π. **'Ιεροθέος Τσαντίλης**. 'Εξελέγη τό 1967 Μητροπολίτης 'Υδρας, Σπετσών και Αιγίνης.

• **Καλλιεργημένος** πνευματικά. Μέ άληθινή εύσέβεια και λειτουργική παιδεία, όπως διδάχτηκε παρά τούς πόδας **Γερβασίου Παρασκευοπούλου**, του άγίου ιερομονάχου τών Πατρών. 'Οντως εύγενής γόνος τής αναπλαστικής του σχολής.

• **'Η θεολογική παιδεία** του 'Υδρας 'Ιεροθέου ώφείλετο στήν Πατερική μελέτη και στήν προσεκτική του ζωή. Κάθε λόγος του έδειχνε άγιοπνευματικό άπόσταγμα. 'Απ' τή γραφίδα του δέν έβγαιναν λόγια, αλλά **λόγοι** πίστεως και εύλαβείας, δείγματα θεολογικής ώριμότητας.

'Αρκεί νά μελετήση κανείς τήν εισαγωγή του στόν πρώτο τόμο τής πατερικής σειράς «'Ωσμή εύωδίας», για νά θαυμάση τή μεστότητα του θεολογικού και πνευματικού του ύφους.

Είναι κρίμα, πού οί πολλές διοικητικές του μέριμνες δέν επέτρεψαν νά μās αφήση πολλά θεολογικά κείμενα. Δέν έγραφε εύκολα. 'Αλλ' όταν έγραφε, όντως έγραφε! Δέν άντέγραφε! Οί έγκύκλιοί του και τά

έπίκαιρα γραπτά του κηρύγματα αποτελούν μνημεία λόγου οικοδομής.

• **'Η άγία βιοτή** του έγινε πόλος έλξεως για νεωτέρους κληρικούς. 'Ηρθε εποχή, πού ή μικρή Μητρόπολις 'Υδρας διέθετε δεκάδα αγάμων κληρικών, όντως άφιερωμένων στό έργο τής κηρυκτικής διακονίας και τής εις βάθος καλλιέργειας του λαού.

Μαγνήτης ό ίδιος ό Μητροπολίτης 'Υδρας, δημιούργησε γύρω του πνευματική **κυψέλη** σεμνών ιεροκηρύκων, πού κυριολεκτικά είχαν γοητευθή άπ' τή θεοφιλή πορεία του επίσκόπου. Παλαιότερα του 'Υδρας 'Ιεροθέου τέτοιο έπιτελείο σεμνών ιεραποστολικών κληρικών έβλεπες στά Τρίκαλα, γύρω άπ' τόν Τρίκκης Διονύσιο. Νεώτερα του 'Υδρας 'Ιεροθέου συναντάς γύρω άπ' τόν Νικοπόλεως Μελέτιο.

• Οί **πνευματικοί όραματισμοί** του μακαριστού πλέον 'Υδρας 'Ιεροθέου πήραν σάρκα μέ τή δημιουργία φιλανθρωπικών **ιδρυμάτων** και ιερών **Μονών**. Φιλομόναχος ό ίδιος, έγινε τό εύλογημένο κίνητρο νά στηθοῦν και νέες μοναχικές φωληές, όπου αναπαύτηκαν και αναπαύονται εύλαβείς ύπάρξεις. Οί δυσκολίες πολλές, άλλ' οί προθέσεις πάντα άγιες. Και οί εύλογίες «ούκ όλίγαι».

'Ας μνημονευθή στό σημείο αυτό ό σύνδεσμος του μέ τόν μακαριστό π. **'Επιφάνιο Θεοδωρόπουλο**. Πνευματικοί καρποί εκείνου βρήκαν φιλοξενία στήν έκκλησιαστική περιφέρεια του 'Υδρας 'Ιεροθέου.

• **'Η καθαρότητα** στήν προσωπική του ζωή διεχέετο και σ' όλο τό χώρο τής επίσκοπικής του ευθύνης. 'Η πραότητά του δέν έμπόδιζε τήν άκρα αυστηρότητα προς ρασοφόρους φαύλους. 'Οχι νά λειτουργήσουν, άλλ' ούτε καν νά «πατήσουν» στή Μητρόπολι του επέτρεπε σέ διαβεβοημένους κληρικούς, έστω κι άν κατάγονταν άπ' τήν περιοχή του.

Δυστυχώς άλλες έκκλησιαστικές δικαι-

Ἱεροὶ Κανόνες καὶ Νόμοι

Ἡ ἱεροὶ Κανόνες διατυπώθηκαν καὶ ψηφίστηκαν, γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσουν τὶς ἀνθρώπινες ἀδυναμίες. Τῆ θεληματικὴ ἢ ἀθέλητη ἔκπτωση ἀπὸ τὸ Ἁγιοπνευματικὸ κλίμα τῆς Πεντηκοστῆς. Τὶς ἀτέλειες στὴ διάρθρωση τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοίκησης, πού προκαλοῦν ἀναστολές στὴν ἱερὴ Λιτανεία πρὸς τὴ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ καὶ ἀλλοιώνουν τὴ φυσιογνωμία τῆς ἄσπιλης Νύμφης Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τὶς ἐγωτραφεῖς κινήσεις ἐκκοσμικεύσης κάποιων ἀπροσάρμοστων ποιμένων. Καὶ τὶς μεταπτώσεις ἢ καὶ ἀλλοτριώσεις τῶν μελῶν τοῦ Ἱεροῦ Δείπνου, πού νοθεύουν τὴν Πασχάλια ἀτμόσφαιρα καὶ ἀποδυναμώνουν τὸ μήνυμα τῆς Σωτηρίας.

Ἡ ἱστορία τῶν Ἱερῶν Κανόνων εἶναι ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας. Τοῦ μεγαλείου

οδοσίες πρόσφεραν πολὺ μεγάλες ἐκκλησιαστικὲς θέσεις σέ «τοιούτους» «φθόρους».

• Ἡ ἠθικὴ του ἀκεραιότητα δέν τοῦ ἐπέτρεπε νὰ μένη ἀπαθὴς καὶ ἀδιάφορος στὴν ἀνηθικότητα καὶ τὴ διαφθορά. Θά μείνουν ἱστορικὲς οἱ ἐξορμήσεις του ἐναντίον τῶν **γυμνιστῶν** καὶ οἱ ἀγῶνες του κατὰ τῶν **ἀλητοτουριστῶν**. Οἱ σχετικὲς ἐγκύκλιοί του πρέπει νὰ βγοῦν ἀπ' τὸ ἀρχεῖο. καὶ σήμερα ἐπίκαιρες.

• Ἡ **εὐαισθησία** του σέ θέματα ὀρθόδοξου πίστεως τὸν ἔκαναν νὰ δίνῃ εὐκαίρως ἀκαίρως τὴ μαρτυρία του, ἰδίως ὅταν διεπίστωνε ἐπικίνδυνα οἰκουμενιστικὰ ἀνοήματα.

Ἡ Ὑδρας Ἱερόθεος ἀναπαύεται πλέον.

Ἄν τὸ ἀσκητικὸ του σῶμα κεῖται στὸ **προαύλιο** τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου, πού οἱ πόθοι καὶ οἱ κόποι του ἀνήγειραν στὴν Αἴγινα, πιστεύουμε ὅτι ἡ καθαρὴ ψυχὴ του ἀναπαύεται στὴν **αὐλή** τοῦ Κυρίου, στὸν παράδεισο τῆς τρυφῆς.

π. Δανιὴλ Ἀεράκης

Τῆς. Καὶ τῆς ἀδυναμίας τῶν μελῶν Τῆς. Εἶναι ἓνα χρονικὸ ρεαλισμοῦ καὶ ἡρωϊσμοῦ. Πού δέν ἀποδέχεται σπύλους στό χῶρο τοῦ Γολγοθᾶ καὶ τῆς Πεντηκοστῆς. Πού δέν συγκαλύπτει καὶ δέν ἀποκρύπτει τὶς πράξεις τοῦ σκότους. Ἀλλὰ καὶ πού δέ φοβᾶται νὰ ἀντιμετωπίσει δυναμικὰ καὶ σωστικὰ τὰ λάθη ἢ τὶς προμελετημένους παρεκλίσεις...

* * *

Πρέπει νὰ σημειωθεῖ καὶ νὰ ὑπογραμμιστεῖ μέ ἔμφαση, ὅτι οἱ Ἱεροὶ Κανόνες, ἂν καὶ εἶναι καταστρωμένοι μέ διατύπωση νομικῆς δεοντολογίας, δέν εἶναι κείμενα αὐστηρὰ νομικά καὶ δικονομικά. Εἶναι ἀπαύγασμα τῆς Θεολογίας τῆς Ἐκκλησίας. Προέκταση καὶ ὑπόμνηση τῆς εἰδικῆς σχέσης τοῦ ἀνθρώπου μέ τὸ Θεό.

Ἡ ἀποψη, ὅτι οἱ Ἱεροὶ Κανόνες εἶναι ξεπερασμένοι, ἐπειδὴ ἀπέχουν χρονικὰ ἀπὸ τὴν προβληματικὴ τῆς σημερινῆς ἀνθρωπότητας, εἶναι λαθεμένη. Καὶ βλαστάνει ἐκεῖ, πού ἔχει στηθεῖ ὁ βωμὸς τῆς ὑλοφροσύνης καὶ τῆς ὑλομανίας καὶ θυσιάζεται ἡ ἀνθρώπινη ὑπαρξη, γιὰ νὰ θριαμβεύσει ἡ διαφήμιση καὶ ὁ ἐντυπωσιασμός...

* * *

Μπορεῖ ἡ σημερινὴ ἐκκλησιαστικὴ Διοίκηση νὰ ἐμφανιστεῖ μπροστὰ στό λαό, στό ποίμνιό Τῆς καὶ στὰ σμήνη τῶν ἀντιπάλων Τῆς καὶ νὰ βεβαιώσει -μέ τὸ χέρι στὴν καρδιά-, ὅτι ὑποκλίνεται μέ δέος στὶς προδιαγραφές καὶ στὶς ἐντολές τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ ὅτι -μέ τὴ συνείδηση ἐντιμου καὶ νομιμόφρονα πολίτηφροντίζει νὰ μὴ παρεκκλίνει ἀπὸ τὴ λεωφόρο τῆς Νομιμότητος;

Τὰ ἡγετικά στελέχη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μέ πράξεις ἐντελῶς αὐθαίρετες, ἔσπρωξαν -κυριολεκτικὰ- στὴν κατάψυξη καὶ τὴν Κανονικότητα καὶ τὴ Νο-

μιμότητα και έμφάνισαν στην ιστορική έπικαιρότητα, ως μοναδική άρχή όργάνωσης και δράσης, τήν αυθαίρετη σκοπιμότητα....

* * *

Στήν τράπεζα τών Συνοδικών Διασκέψεων είναι μόνιμα τοποθετημένο τό Ίερό Πηδάλιο. Ό Κώδικας τών Συνοδικών Κανόνων τής Έκκλησίας μας.

Καί, παράπλευρα, ύποτίθεται, ότι κάνει αισθητή τήν παρουσία του και ό Καταστατικός Χάρτης, τό Νομοθέτημα, πού δρομολογεί τή Νομιμότητα. Οί συζητήσεις, όμως, πού έπικεντρώνονται στους προβληματισμούς τής έπικαιρότητας και όδεύουν προς τήν άποκρυστάλλωση τής πλειοψηφικής γνώμης και τήν έπιψήφιση τής άπόφασης, άπομακρύνονται, σταδιακά, άπό τά δεσμευτικά σήματα τών δυό πυλώνων, διολισθαίνουν στίς άτραπούς τής σκοπιμότητας και έμπλέκονται στά όράματα και στά σχεδιάσματα τής ευτελεστάτης διαπλοκής ή τής νοσηρής ραδιουργίας....

* * *

Δυό λόγια στους συνιεράρχες μου. Θά τά διατυπώσω και θά τά έκφέρω άπό τή σκοπιά του «άδικημένου», του φορτικά και τραγικά «άδικημένου» και άπό τή θέση τών άδιαμφισβητήτων πρεσβείων μου.

Φίλοι και άδελφοί, δέν μπορείτε, δέ δικαιούσθε νά συνεχίζετε τήν πρακτική τής άθέτησης όρκων σας ή τής διακριτικής άπόβησης στό περιθώριο τής ένοχης σιωπής του ίερού κώδικα τών Πατερικών Κανόνων και του Νομικού πλαισίου, πού ρυθμίζει τήν όμαλή και χρηστή διαχείριση τής έπισκοπικής έξουσίας. Η άσυδοσία πρέπει νά σταματήσει και ή διαπλοκή νά διακοπεί, μέ μιá πράξη ένσυνείδητης και άποτελεσματικής μετάνοιας.

Τήν μετάνοια δέν τήν κηρύττουμε, ως χρέος, ως σωστή συμπεριφορά και ως πράξη άναπροσανατολισμού, μόνο στά λογι-

κά πρόβατα, στους άκροατές και άποδέκτες του κηρύγματός μας.

Άποτελεί πρώτιστο χρέος τών ποιμένων, πού άφέθηκαν στή χάραξη λαθεμένης πορείας.

Η συνέχιση τής έκτροπής, του κακοχαραγμένου και άνώμαλου δρομολογίου, δέ γράφει ιστορία Άποστολική και Πατερική, αλλά δρώμενα σκοτεινής διαπλοκής.

«Ίδού νυν καιρός ευπρόσδεκτος, ιδού νυν ήμέρα σωτηρίας» (Β' Κορ. στ' 2).

(Άπό άρθρο του Σεβασμ. Μητροπολίτου Άττικής Νικοδήμου (Γκατζιρούλη), υπό τον τίτλο «Κανονικότητα, Νομιμότητα και... σκοπιμότητα», πού δημοσιεύτηκε στό περιοδικό του «Έλεύθερη πληροφόρηση», τεύχος 233/16 Ίουλίου 2008)

Σοί εύχαριστούμεν!

(Ύμνος τής κατασκηνώσεως «Άγιος Στέφανος» στην Περαχώρα-Λουτρακίου, μέ όνομασία «Σοί εύχαριστούμεν»)

Είδα τά πουλιά και τά λουλούδια.
Ένωσα του άγέρα τή δροσιά.
Γάργαρα νερά ήπια άπ' τήν πηγή Σου.

Τί άλλο, Χριστέ μου, έχω νά Σου πώ;
Ένα μεγάλο μονάχα Εύχαριστώ!

Μου χάρισες του ήλιου τίς ακτίνες.
Μου δώρισες τους χτύπους τής καρδιάς.
Όρίζοντες ζωής μου άνοιξες μπροστά μου.

Τί άλλο, Χριστέ μου, έχω νά Σου πώ;
Ένα μεγάλο μονάχα Εύχαριστώ!

Η άγάπη Σέ έφερε κοντά μας.
Τά λόγια Σου άτόφια ή Άλήθεια.
Και ό Σταυρός Σου ζωή για μάς παντοτινή.

Τί άλλο μπορούμε, μπορούμε νά Σου πούμε;
Παρά μονάχα τουτο: Σέ ύμνούμεν!
Τί άλλο μπορούμε, μπορούμε νά Σου πούμε;
Παρά μονάχα τουτο: Σοί εύχαριστούμεν!

ΠΡΟΣΧΩΜΕΝ

Ἁγιογραφική ἢ λατρεία μας

Ολοι οἱ ἅγιοι **Πατέρες** ἦσαν ἐρμηνευτές τῆς Γραφῆς. Τό κήρυγμα τῆς Ἐκκλησίας τότε εἶναι παραδοσιακό, ὅταν ἐρμηνεύῃ τή Γραφή, ὅπως οἱ κατά τόπους καί κατά καιρούς ἀνάγκες ἐπιβάλλουν. Ἀλλά ποτέ δέν δέχεται ἡ Ἐκκλησία, ἢ Ὁρθοδοξία, τήν **παραμόρφωσι** τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος.

Ποτέ δέν δέχεται τήν ἀλλοίωσι τῆς «ὕγιαινούσης διδασκαλίας» (Α΄ Τιμ. α΄ 10).

Ποτέ δέν δέχεται ν' ἀντικατασταθῇ ἢ ἀποκάλυψις τοῦ οὐρανοῦ μέ ἀνακαλύψεις ἢ ἐπινοήσεις ἀνθρώπινες. Ν' ἀντικατασταθῇ τό αἷμα τοῦ Χριστοῦ μέ «**φетиχιστικά**» φαινόμενα· ἢ μετάνοια μέ τήν ψευδαίσθησι· τό θαῦμα μέ τήν ἀγυρτεία· τό μυστήριο τῆς σωτηρίας μέ μαγικές θρησκευτικές πράξεις.

Ἐνῶ δεχομαστε ἐμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι, ὅτι εἶναι «**ἰσόκυροι**» Ἁγία Γραφή καί Ἱερά Παράδοσις, τείνουμε νά θέσουμε στό περιθώριο καί τήν **Ἱερά Παράδοσι**, δηλαδή τή διδασκαλία καί ἐμπειρία τῆς Ἐκκλησίας, καί τήν **Ἁγία Γραφή**, καί νά «**καπελώσουν**» τόν ὀρθόδοξο χῶρο οἱ ἀνθρώπινες, κάποτε καί ἀνόητες θρησκευτικές παραδόσεις. Σταχυολογοῦμε τρία περιστάτικά, γιά νά δοῦμε τόν κίνδυνο τοῦ ἀποπροσανατολισμοῦ τῶν ὀρθοδόξων ἀπό τήν Ἀλήθεια καί τή Ζωή.

● «**Παράδοσις**» **πάνω** ἀπ' τή Γραφή!

Τήν Ἁγία Γραφή προσφέρει ἡ Ἐκκλησία στό πλήρωμά της ὡς **τροφή** σέ κάθε λατρευτική σὺνάξι. Μέ τά **ἀναγνώσματα**. Ἔτσι λέει ἡ Ἱερά Παράδοσις, ὅπως φαίνεται καί μέσα στή Γραφή.

— Ὁχι! λέει ἡ ἀνθρώπινη παράδοσις, πού θρονιάστηκε πάνω στά περισσότερα ἀναλόγια!

— Ὁχι, δέν θ' ἀκούσουν οἱ πιστοὶ Γραφή. Οἱ χριστιανοὶ πρέπει ν' ἀκούσουν **μουσική**, ὄχι **Γραφή**. Θά καλύψουμε, λοιπόν, τή Γραφή. Ἡ μουσική κάλυψις εἶναι ὑπέροχο πρᾶγμα!

Ἔτσι παίρνει ὁ ψάλτης τό Ἀποστολικό ἀνάγνωσμα, τοῦ σκοτώνει τά νοήματα μέ τό ὄπλο τῆς μουσικῆς, ἢ μᾶλλον τῆς μουσικῆς προβολῆς του, καί προβαίνει σέ κορῶνες, πού ἐξαφανίζουν πλήρως τά θεόπνευστα λόγια.

Ἄν τολμήσης νά πῆς κάτι, ἀμέσως ἢ ἀπάντησις ἐκείνων, πού μόνο στό ἀναλόγιο, ὡς μουσικό κομμάτι, ἀνοίγουν τήν Ἁγία Γραφή:

— **Καί ποῦ πάει ἡ παράδοσις;**

Ἀλλά ποῦ στούς ἅγιους Πατέρες εἶδαν τόν τρόπο τῆς καλύψεως καί ἐξοντώσεως τοῦ ἱεροῦ κειμένου, αὐτοὶ τό ξέρουν μόνο! Ἡ μουσική στήν Ἐκκλησία εἶναι παράδοσις! Ὁχι ὅμως ἱερά. Εἶναι σημαντική παράδοσις ἑνός ἔθνους καί λαοῦ, πού ὅμως διακονεῖ τήν προσευχή καί τήν οἰκοδομή τῶν πιστῶν. Τίποτε ἄλλο.

● «**Παράδοσις**» **πάνω** ἀπ' τή Γραφή!

Τήν Ἁγία Γραφή κηρύττει ἡ Ἐκκλησία στό **λατρευτικό κήρυγμα** καί στίς λοιπές ποιμαντικές κηρυκτικές συνάξεις. Ἔτσι ὀρίζει ἡ Ἱερά Παράδοσις.

— Ὁχι, λέει ἡ ἀνθρώπινη παράδοσις, πού τυλίχτηκε σέ μερικά βιβλία θρησκευτικοῦ λαϊκισμοῦ. Σέ συνάξεις, ἀντί νά μελετοῦν τήν Ἁγία Γραφή, διαβάζουν σέ συνέχειες βιογραφικές παρουσιάσεις συγχρόνων **γεροντάδων** ἢ **ἁββάδων**!

Καλά εἶναι τά **θρησκευτικά** βιβλία. Ἡ Ἁγία Γραφή ὅμως δέν εἶναι ἀπλῶς ἓνα

καλό βιβλίο. Είναι θεόπνευστο, τό **βιβλίο του Θεού**. Δέν σωζόμαστε, ἂν δέν μελετᾶμε τή Γραφή.

Ἄν ρωτούσαμε αὐτούς τούς συγχρόνους ἀγίους, πού δέν πρόλαβαν νά κοιμηθοῦν καί τούς κάναμε ἀντικείμενο ἐκμεταλλεύσεως, θά μᾶς ἔλεγαν:

— *Παιδιά μου, μελετᾶτε τό λόγο του Θεοῦ, ὅπως τόν ἐρμηνεύουν οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας!*

Ὁ χαράσσω ἀντές τίς γραμμές, σέ συνάντησι μ' ἕνα ἀπό τούς θαυμαζόμενους σήμερα «γεροντάδες», ἔμεινα κατάπληκτος ἀπ' τή γνῶσι τῆς Γραφῆς, πού εἶχε. Ὅση ὥρα συνωμιλούσαμε, χωρίς νά τόν προκαλέσω, ἀναφερόταν σέ δύσκολα χωρία τῆς Γραφῆς καί στή σωστή τους ἐρμηνεία. Κι ὅταν ἀναχώρησα, ἡ εὐχή του ἦταν ν' ἀσχοληθῶ μέ ἕνα χωρίο τοῦ Ἰωάννου, πού πολύ τό ἀγαποῦσε.

Καί ὅμως στό πλῆθος τῶν συναξαρικῶν βιβλίων, πού κυκλοφοροῦν γιά τό πρόσωπό του, πουθενά δέν γίνεται λόγος γιά τήν ἀγάπη ὄλων τῶν ἀγίων στή Γραφή. Στίς κηρυκτικές συνάξεις καλύφθηκε ἡ Γραφή. Κρῖμα καί κατάκριμα!

● «Παράδοσις» **πάνω** ἀπ' τή Γραφή!

Θά φανῆ παράξενο τό τελευταῖο παράδειγμα. Γιά τούς **ὀρθοδόξους Ναούς** δαπανῶνται τεράστια χρηματικά ποσά. Γιά τήν ἀνέγερσι καί τή διακόσμησι. Τό μόνο, πού ἀπουσιάζει ἀπ' τούς περισσότερους Ναούς εἶναι ἡ... Ἁγία Γραφή!

Ζητήστε σέ ὀρθόδοξο Ναό τήν Ἁγία Γραφή, **ὀλόκληρη, Παλαιά καί Καινή Διαθήκη**, καί θά διαπιστώσετε μέ θλίψι, ὅτι δέν ὑπάρχει. Δέν ἔχουν οἱ ἱερεῖς τοῦ Ναοῦ νά σᾶς δείξουν τήν Ἁγία Γραφή!

Πολλές φορές προβαίνουν στούς Ναούς σέ κακόγουστες ἀπομιμήσεις. Τό μόνο, πού περιφρονεῖται ἐπιδεικτικά, εἶναι ἡ Γραφή.

Ὅταν σέ κάποιο Μητροπολίτη ὑπογράμμισα τήν ἔλλειψι αὐτή, μέ κοίταξε κατάπληκτος. «*Ἐχεις δίκαιο, μοῦ λέγει. Αὐριο κιόλας θά τό φροντίσουμε*». Καί φυσικά δέν ἀρκεῖ νά ναι ἕνα ἐπί πλέον βιβλίο ἡ Ἁγία Γραφή. Νά καταστῇ **ιερή συνήθεια** τῆς ἐνορίας, ὅσων συχνάζουν καθημερινά, ν' ἀνοίγουν τήν Ἁγία Γραφή, νά μελετοῦν, καί ὁ λειτουργός ἱερεὺς νά ἐρμηνεύη ἀπλᾶ τά σωτηριώδη λόγια.

— *Ἔτσι τό βρήκαμε!* Ἀκοῦμε πολλές φορές. *Μή μᾶς χαλᾶτε τίς συνήθειες!*

Ἄλλά μέσα στήν Ἐκκλησία μόνο οἱ συνήθειες τοῦ Χριστοῦ θά συνεχίζονται καί θά καταστοῦν καί δικές μας ἱερές συνήθειες. Ὁ εὐαγγελιστής Λουκᾶς, μιλώντας γιά τήν παρουσία τοῦ Κυρίου στή Ναζαρέτ, στήν πόλι πού ἀνατράφηκε, παρουσιάζει τίς δύο συνήθειές Του: «*Καί ἦλθεν εἰς τήν Ναζαρέτ, οὗ ἦν τεθραμμένος, καί εἰσῆλθε κατά τό **εἰωθός** αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρα τῶν σαββάτων εἰς τήν συναγωγήν καί ἀνέστη ἀναγνῶναι*» (Λουκ. δ' 16).

● Ἡ μιά συνήθεια τοῦ Ἰησοῦ: Κάθε Σάββατο στή συναγωγή. Τακτικός **ἐκκλησιασμός**.

● Ἡ ἄλλη: **Ἀνάγνωσις τῆς Γραφῆς**. Οὔτε ἀνάγκη ἀπό ἐκκλησιασμό εἶχε ὁ ἴδιος, ἀφοῦ εἶναι ὁ λατρευόμενος πανταχοῦ Θεός· οὔτε ἀνάγκη ἀπό ἀνάγνωσι τῆς Γραφῆς, ἀφοῦ ὁ ἴδιος ἦταν ὁ Νομοδότης. Πρὸς δικό μας παραδειγματισμό ἀπέκτησε ὡς Θεάνθρωπος αὐτές τίς δύο συνήθειες.

Πῶς, λοιπόν, μποροῦμε ν' ἀνήκουμε στήν Ὀρθοδοξία, στήν Ἐκκλησία τῆς Ἀλήθειας, ὅταν δέν διαβάζουμε τήν **Ἀλήθεια**, ὅταν τό Χριστό, τήν κεφαλή τῆς Ἐκκλησίας, δέν μιμούμαστε στίς συνήθειές Του, ἀλλά κατά γελοῖο τρόπο ἀπομιμούμαστε ἀνθρώπους, ἀκόμα καί στό θρησκευτικό χῶρο;

Γνωριμία με τόν ΠΑΥΛΟ

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α' ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Ἀπό τή φθορά στήν ἀφθαρσία

Α' Κορ. ιε' 4-42

Ποικιλία ὁμορφιάς (στ. 39-41)

Ἦ καλουποποίησις εἶναι ἴδιον τῆς τέχνης τῶν ἀνθρώπων, πού ἐργάζονται βιομηχανικά. Ἡ τέχνη τοῦ Θεοῦ, πού εἶναι ἐκλεκτική καί ἀριστουργηματική, ἀλλά καί ἀπεριόριστη, δέν φτιάχνει καλούπια. Δέν κατασκευάζει κλωνοποιημένα ὄντα. Εἶναι ἀμέτρητες οἱ ποικιλίες τῶν εἰδῶν καί τῶν γενῶν. Ἀπροσμέτρητες οἱ ποικιλίες τῶν ἀνθρωπίνων μορφῶν. Θαυμαστός ὁ Θεός «ἐν τοῖς ποικίλοις ἔργοις αὐτοῦ». Ἀκόμα κι ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ, ὁ ἴδιος καί ἀμετάβλητος, μέ ποικίλους τρόπους ἐγγίζει τίς ψυχές τῶν ἀνθρώπων.

● Ὅπως ἡ Ἐκκλησία εἶναι «οἰκονόμος ποικίλης χάριτος Θεοῦ» (Α' Πέτρ. δ' 10), ἔτσι κι ἡ Ἀνάστασις εἶναι οἰκονόμος τῆς ποικίλης ὁμορφιάς τοῦ Θεοῦ. «Ὁὐ πᾶσα σὰρξ ἡ αὐτὴ σὰρξ, ἀλλὰ ἄλλη μὲν ἀνθρώπων, ἄλλη δὲ σὰρξ κτηνῶν, ἄλλη δὲ ἰχθύων, ἄλλη δὲ πετεινῶν. Καὶ σώματα ἐπουράνια, καὶ σώματα ἐπίγεια. Ἄλλ' ἑτέρα μὲν ἢ τῶν ἐπουρανίων δόξα, ἑτέρα δὲ ἢ τῶν ἐπιγείων» (στ. 39-40). Ἀπόδοσις στήν ἀπλοελληνική: «Ἄλλη μὲν εἶναι ἡ σάρκα τῶν ἀνθρώπων, ἄλλη δὲ ἡ σάρκα τῶν κτηνῶν, ἄλλη δὲ τῶν ψαριῶν, καὶ ἄλλη τῶν πτηνῶν. Ὑπάρχουν καὶ σώματα ἐπουράνια καὶ σώματα ἐπίγεια. Ἄλλ' ἄλλη βεβαίως εἶναι ἡ λάμπρότητα τῶν ἐπουρανίων σωμάτων, καὶ ἄλλη τῶν ἐπιγείων».

● Καί στόν οὐρανό οἱ ἄγιοι δέν λάμπουν μέ τήν ἴδια δόξα. Ὅπως τ' ἀστέρια διαφέρουν, ὅμως ὅλα εἶναι ἀστέρια, ἔτσι καί «οἱ ὑπέρολοι φωστῆρες τῆς Ἐκκλησίας», πού ἔχουν φῶς ἀπό τό ἄκτιστο φῶς τοῦ Θεοῦ στή βασιλεία Του, διαφέρουν μεταξύ τους. «Ἄλλη δόξα ἡλίου, καὶ ἄλλη δόξα σελήνης, καὶ ἄλλη δόξα ἀστέρων. Ἀστὴρ γὰρ ἀστέρος διαφέρει

ἐν δόξῃ» (στ. 41). Ἀπόδοσις στήν ἀπλοελληνική: «Ἄλλη ἡ λάμπρότητα τοῦ ἡλίου, κι ἄλλη ἡ λάμπρότητα τῆς σελήνης, κι ἄλλη ἡ λάμπρότητα τῶν ἀστέρων. Ἐπίσης ἀστρο ἀπό ἀστρο διαφέρει σέ λάμπρότητα».

● Ὅπως σ' ἓνα κῆπο ἡ μονοτονία κουράζει, ἔτσι καί στόν κῆπο τοῦ παραδείσου. Ἡ ποικιλία, πέρα ἀπ' τή σφραγίδα τῆς δικαιοσύνης, ἔχει καί τή σφραγίδα τοῦ κάλλους.

Ἄν σκεφτοῦμε βέβαια, ὅτι ὁ μεγαλύτερος ἅγιος τῆς γῆς δέν μπορεῖ νά συγκριθῆ μέ τόν «μικρότερο» δίκαιο τοῦ οὐρανοῦ, τότε ἀντιλαμβάνομαστε, ὅτι ἀρκεῖ νά βρεθοῦμε στή βασιλεία Του, κι ἄς εἴμαστε οἱ τελευταῖοι τῶν τελευταίων! Ὅλοι οἱ ἅγιοι ἀναπαύονται μέ τό Θεό, ἀφοῦ καί ὁ Θεός εἶναι «ὁ ἐν ἁγίοις ἀναπαυόμενος». Γιά τήν ποικιλία τῆς οὐράνιας δόξας μιλάει ὁ ἴδιος ὁ Κύριος: «Ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρός μου μοναί πολλαί εἰσιν» (Ἰωάν. ιδ' 2).

- Ὑπάρχει ἀνάστασις καί ἀνταπόδοσις.
- Ὑπάρχει ἀτέλειωτη ζωὴ καί αἰώνια κόλασις.
- Ἄς μή παίζουμε μέ τό αἰώνιο μέλλον μας!

Μεταστοιχειώσεις (στ. 42-44)

Τά ὅσα εἶπε ὁ Παῦλος γιά τή φυσική σπορά καί γιά τή διαφορὰ τοῦ σπόρου πρὶν ἀπ' τή σπορά μέ τό σπόρο μετὰ τήν ἀνάστασί του, ἔρχεται παρακάτω νά ἀποσαφηνίσῃ μέ τό παράδειγμα τοῦ σώματος τοῦ ἀνθρώπου, πού θά πέσῃ στή γῆ καί θά ταφῆ μέ τήν κοίμησί του.

Λέγει: «Ὅτῳ καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν. Σπείρεται ἐν φθορᾷ, ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ· σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ, ἐγείρεται ἐν δόξῃ· σπείρεται ἐν ἀσθενείᾳ, ἐγείρεται ἐν δυνάμει· σπείρεται σῶμα ψυχικόν, ἐγείρεται σῶμα πνευματικόν. Ἔστι σῶμα ψυχικόν, καὶ ἔστι σῶμα πνευματικόν» (στ. 42-44). Ἀπόδοσις στήν ἀπλοελληνική: «Ἔτσι καί μέ τήν ἀνάστασι τῶν νε-

κρῶν. Σάν ἄλλος σπόρος τό σῶμα σπέρνεται φθαρτό, ἀλλ' ἀνασταίνεται ἀφθαρτό· σπέρνεται ἄδοξο, ἀλλ' ἀνασταίνεται ἔνδοξο· σπέρνεται ἀνίσχυρο, ἀλλ' ἀνασταίνεται ἰσχυρό· σπέρνεται σῶμα ζωικό (σῶμα ἀπλῶς μέ φυσική ζωή), ἀλλ' ἀνασταίνεται σῶμα πνευματικό (σῶμα μέ ὑπερφυσική ζωή καί δόξα). Ἔγινε σῶμα ζωικό, καί ὑπάρχει σῶμα πνευματικό».

● Τό ἀνθρώπινο σῶμα γεννιέται μέ τό μικρό βιο τῆς φθορᾶς. Ὅσο κι ἄν οἱ ἄνθρωποι τό περιποιῶνται, τό καλλωπίζουν, τό φροντίζουν, προστρέχουν σέ γιατρούς, ἰκετεύουν γιά ὑγεία καί «χρόνια πολλά» καί μακροζωΐα, μέσα του κρύβει τό νόμο τῆς φθορᾶς. Οἱ ράγες, πού κυλάει ἡ ζωή του, ὀνομάζονται φθορά καί ἀδυναμία. Κι ἔρχεται ἡ ὥρα, πού ἡ φυσική φθορά ἀπό τό χρόνο ἐπιτείνεται ἀπό ἕκτακτα γεγονότα, ἀπό ἀρρώστιες, ἀπό θλίψεις, ἀπό δοκιμασίες, ἀπό ἀτυχήματα, καί ἐπισπεύδεται (ἄν ἐπιτρέπεται ὁ ὅρος) ἡ σπορά στόν τάφο.

Ἄλλ' ἐδῶ εἶναι ἡ βεβαιότητα τοῦ χριστιανοῦ, πού βλέπει τή ζωή του νά ἐπεκτείνεται στήν αἰωνιότητα. Καί ὄχι μόνο, ἀλλά βλέπει, πῶς ὅσο φθείρεται τό ἐξωτερικό περιβάλημα, τόσο «ὁ ἔσω ἄνθρωπος ἀνακαινοῦται ἡμέρα καί ἡμέρα» (Β' Κορ. δ' 16). Καί ὅσο ἡ ἀνακαινίσις ἡ πνευματική αὐξάνει, τόσο καί ἡ πίστις στήν ἀνάστασι φουντώνει. «Οὕτω καί ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν. Σπείρεται ἐν φθορᾷ, ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ· σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ, ἐγείρεται ἐν δόξῃ· σπείρεται ἐν ἀσθενείᾳ, ἐγείρεται ἐν δυνάμει· σπείρεται σῶμα ψυχικόν, ἐγείρεται σῶμα πνευματικόν» (στ. 42-44).

Ἄν κοιτάξῃ κανεῖς τήν ἐξωτερική του μορφή σέ προχωρημένη ἡλικία, ἀντιλαμβάνεται τή φθορά, τίς ρυτίδες, τίς πληγές τοῦ χρόνου.

Ἄν ὅμως μέ τά μάτια τῆς πίστεως κοιτάξῃ αὐτό τό ἴδιο σῶμα στόν καθαρότητα τῆς ἀναστάσεως, τό βλέπει ἀνανεωμένο. Τό φθαρτό τό βλέπει ἀφθαρτό. Τό ἄδοξο, ἔνδοξο. Τό ἀσθενικό, δυνατό καί λαμπερό. Τό ζωικό σῶμα, τό βλέπει πνευματικό. «Σπείρεται σῶμα ψυχικόν, ἐγείρεται σῶμα πνευματικόν» (στ. 42-44).

Ἄν χριστιανός δέν ἔχει πάντοτε καί πνευματική κατάσταση; ἔχει μόνο ψυχή; Μόνο ζωή; Ἀσφαλῶς ἔχει καί πνεῦμα, καί μάλιστα ἀποκτᾷ μέ τό βάπτισμα καί τή συνειδητή μυστηριακή ζωή τή χάρι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἄλλά τότε, μετά τήν ἀνάστασι, τό σῶμα καί θά εἶναι πλήρως πνευματοποιημένο, χωρίς δη-

λαδή ὑλικές ἀνάγκες, καί θά ἔχη μόνιμη τήν πνευματική κατάσταση. Λέει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «Τί λέγεις; Τοῦτο οὐ πνευματικόν; Πνευματικόν μέν, ἀλλ' ἐκεῖνο πολλῶ πλέον. Νῦν μέν γάρ καί ἀφίπταται τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου πολλάκις ἢ πολλή χάρις, ἁμαρτανόντων μεγάλα πινῶν» (Ε.Π.Ε. 18α,680-682). Μετάφρασις: Τί λές; Αὐτό δέν εἶναι πνευματικό; Εἶναι μέν πνευματικό, ἀλλ' ἐκεῖνο περισσότερο. Διότι τώρα πολλές φορές ἡ μεγάλη χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἀναχωρεῖ ὅταν μερικοί πράττουν μεγάλες ἁμαρτίες.

Ζωοποιήσις (στ. 45)

● Τή διαφορά ἀνάμεσα στό σῶμα πρὶν ἀπ' τήν ἀνάστασι καί στό σῶμα μετά τήν ἀνάστασι ἐξηγεῖ σαφέστερα ὁ Παῦλος μέ τήν ἀναφορά του στόν παλαιό Ἄδὰμ καί στό νέο Ἄδὰμ, πού εἶναι ὁ Χριστός. «Οὕτω καί γέγραπται Ἐγένετο ὁ πρῶτος ἄνθρωπος Ἄδὰμ εἰς ψυχὴν ζωσαν. Ὁ ἔσχατος Ἄδὰμ εἰς πνεῦμα ζωοποιῶν» (στ. 45). Ἀπόδοσις στήν ἀπλοελληνική: «Γι' αὐτό (ὡς πρὸς τό πρῶτο σῶμα) καί εἶναι γραμμένον: Ἐγένετο ὁ πρῶτος ἄνθρωπος, ὁ Ἄδὰμ, ὃν μέ ζωή. Ὁ τελευταῖος Ἄδὰμ (ὁ Χριστός) ἔγινε πνεῦμα, πού μεταδίδει ζωή (διότι μέσα στό σῶμα Του κατοίκησε τό αἰώνιο πνεῦμα, ἡ Θεότητα διότι, μέ ἄλλα λόγια, ἡ ἀνθρώπινη φύσις τοῦ Χριστοῦ ἐνώθηκε ὀργανικά μέ τή θεία φύσι, μέ τόν Κύριο ἀπό τόν οὐρανόν)».

Πῶς ἔγινε ὁ παλαιός Ἄδὰμ; «Ἐνεφύσησεν ὁ Θεός καί ἐγένετο εἰς ψυχὴν ζωσαν» (Γεν. β' 7). Πῶς σαρκώθηκε ὁ νέος Ἄδὰμ; «Ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καί Παρθένου Μαρίας».

Ἄν Χριστός εἶναι ἡ ζωή. «ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυτῷ» (Ἰωάν. ε' 26). Εἶναι ἡ Αὐτοζωΐα. Ἀπό ἀγάπη δέ καί μόνο γίνεται καί ζωοποιός. Χαρίζει στόν ἄνθρωπο τή ζωή, τήν νῦν καί τή μέλλουσα. «Ὁ ἔσχατος Ἄδὰμ εἰς πνεῦμα ζωοποιῶν» (στ. 42-45). Τό Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ἔδωσε ζωὴ καί πνεῦμα στόν ἄνθρωπο, κατὰ τήν πλάσι του. Τό Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, τό ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, θά ζωοποιήσῃ τά σῶματα κατὰ τήν ἀνάστασι, ἀλλά καί θά τά καταστήσῃ πνευματικά, ἀφθαρτοποιημένα. «Ἄν ἐγείρας τόν Χριστόν ἐκ νεκρῶν ζωοποιήσῃ καί τά θνητά σῶματα ὑμῶν διά τό ἐνοικοῦν αὐτοῦ Πνεῦμα ἐν ὑμῖν» (Ρωμ. ν' 11).

Ἐλεύθεροι

ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΙ

Ἀγάπης ἐπίθεσις

Μιλᾶμε γιά ἀγάπη, ἀλλά πραγματική ἀγάπη δέν διαθέτουμε. Ἀγαπᾶμε μέ τά λόγια, ὄχι μέ πράξεις καί θυσίες. Ὁ Μαθητής τῆς ἀγάπης θυμίζει: «Τεκνία μου, μή ἀγαπῶμεν λόγῳ μηδέ τῇ γλώσσῃ, ἀλλ' ἐν ἔργῳ καί ἀληθείᾳ» (Α' Ἰωάν. γ' 18). Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἔκανε τό λόγο πρᾶξι. Σάρκωσε τό Λόγο. «Καί ὁ Λόγος σάρξ ἐγένετο» (Ἰωάν. α' 14).

- Ἀγάπη δέν εἶναι νά ζιτᾶς μόνο. Καί αὐτό εἶναι ἀγάπη. Ὅταν ἀγαπᾶς τό Θεό, τήν πηγὴ κάθε ἀγαθοῦ, ἔχεις τό θάρρος κι ἀπευθύνεσαι σ' Αὐτόν μέ πίστι. Ξέρεις, πὼς θά βρῆς ἀνταπόκρισι. Ἀλλ' ἀγάπη εἶναι καί νά δίνης. «Ἐν τούτῳ ἐγνώκαμεν τήν ἀγάπην, ὅτι Ἐκεῖνος ὑπὲρ ἡμῶν τήν ψυχὴν αὐτοῦ ἔθηκε· καί ἡμεῖς ὀφείλομεν ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν τὰς ψυχὰς τιθέναι» (Α' Ἰωάν. γ' 16).

- Ἀγάπη δέν ἔχεις ὅταν κάνης διακρίσεις. Θαύμασαν (Ἰωάν. δ' 27) τόν Κύριο οἱ μαθητές, γιατί μιλοῦσε μέ ἄτομο, πού δύο τείχη τό χώριζαν, καί τό τεῖχος τῆς φυλῆς (ἀπ' τῆ Σαμάρεια) καί τό τεῖχος τοῦ φύλου (ἦταν γυναίκα). Ἡ ἀγάπη δέν ἔχει σύνορα.

- Ἀγάπη δέν εἶναι ν' ἀφήνης τόν ἄλλον νά πίνη ὅ,τι νερό νᾶναι ἢ νά τρώη ὅποια τροφή νᾶναι. Ἀγάπη εἶναι νά τοῦ δίνης τῆς καλύτερης ποιότητας τό νερό. Νά τοῦ δίνης τό Χριστό.

- Ἀγάπη δέν εἶναι ν' ἀφήνης τόν ἄλλον στήν ἐξάρτησι, καί νά λές μάλιστα: «Ἐλεύθερος εἶναι, ἅς κάνη ὅ,τι θέλει...». Ἀγάπης ἐπίθεσις εἶναι νά τόν ἀνασύρης ἀπ' τῆ βρωμιά. Καί γιά νά τόν ἀνασύρης, τοῦ ἐπισημαίνεις τόν κίνδυνο, ἀλλά καί κάνεις κίνησι νά τόν προσεγγίσης καί νά τόν ξεκολλήσης ἀπ' τήν τραγωδία.

- Ἀγάπη δέν εἶναι νά σέβεσαι τάχα τά προσωπικά δεδομένα τοῦ ἄλλου. Καί

ὁ κουκουλοφόρος κρύβει τά προσωπικά του δεδομένα καί καταστρέφει τά πάντα· αὐτό ὅμως δέν τό ἀνέχεται ἡ ἀγάπη.

Ὅταν πνίγεται ὁ ἄλλος, δέν λέμε πὼς εἶναι ἐπιλογή του ὁ πνιγμός! Δέν τόν ἀφήνουμε νά πνιγῆ γιά νά μήν ἐπεμβοῦμε τάχα στή σφαῖρα τῶν... προσωπικῶν του δεδομένων! Ἀγάπη εἶναι νά ἐπεμβῆς μέ τήν κατάλληλη μέθοδο γιά νά τόν σώσης.

Ὅταν ὁ Χριστός εἶπε στή Σαμαρείτιδα «Φώναξε τόν ἄντρα σου», δέν σκέφτηκε, μήπως τήν πληγώση! Τό ζήτημα αὐτό γιά τή γυναίκα ἦταν μιὰ «ματωμένη ὑπόθεσις». Μά δέν γινόταν διαφορετικά. Μέ τρόπο ἀκουμπᾶ ὁ Χριστός τήν πληγὴ. Καί φυσικά τήν γιατρεύει.

- Ἀγάπη δέν εἶναι ν' ἀποδεχτῆς τόν ἄλλον μέ τήν παρανομία του, ἀλλά νά τοῦ ἐπισημάνης τήν παρανομία καί νά τόν βγάλης ἀπ' αὐτήν. Μέ τέχνη βέβαια, ἀλλά καί μέ ἀποφασιστικότητα. Λέει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «Πρόσελθε ἐκείνῳ τῷ συνοικοῦντι τῇ παρθένῳ, καί εἶπέ μικρόν ἐγκώμιον, ἀπό τῶν ἄλλων ὧν ἔχει πλεονεκτημάτων. Ταλάνισον καί σαυτόν, κατηγορήσον τοῦ κοινοῦ τῶν ἀνθρώπων γένους, δείξον ὅτι πάντες ἐν ἀμαρτήμασι, αἴτησον συγγνώμην. Ἡ ἀγάπη πάντα πείθει τολμᾶν. Εἶτα συμβουλεύων, μή ἐπιτακτικῶς, ἀλλ' ἀδελφικῶς τοῦτο ποίει» (Ε.Π.Ε. 18α,762). Μετά φρασις: Πλησίασε αὐτόν πού συζῆ παράνομα καί ἐγκωμιάσέ τον γιά ἓνα ἀπ' τά πλεονεκτήματα πού ἔχει. Κατηγόρησε καί τόν ἑαυτό σου, μίλησε γιά τήν ἀδυναμία ὄλου τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, δείξε του ὅτι ὅλοι βρίσκονται σέ ἀμαρτήματα, ζήτησέ του καί συγγνώμη γιά τήν ὑπόδειξι πού θά τοῦ κάνης. Ἡ ἀγάπη ὅλα τά καταφέρνει. Στή συνέχεια νά τοῦ ἐπισημάνης τό λάθος, ὄχι ὅμως ἐπιτακτικά, ἀλλά συμβουλευτικά καί ἀδελφικά.

Τό Μάθημα!

Μάθημα ζωής τά Θρησκευτικά. **Αναντικατάστατο**, άφοϋ κανένα άλλο μάθημα στη δημόσια εκπαίδευσι δέν προσφέρει οντως παιδεία, δηλαδή, πνευματική καλλιέργεια. Κανένα άλλο μάθημα δέν χαρίζει όράματα, δέν χειραγωγεί τά παιδιά σωστά, δέν προσφέρει νόημα ζωής, δέν μεταγγίζει έλπίδα, δέν σφυρηλατεί χαρακτήρες.

- Αυτονόητη ή θέσις του **Θρησκευτικού μαθήματος** στό εκπαιδευτικό σύστημα μιās χώρας, όπου τό **Σύνταγμα** (άρθρο 26) όρίζει ως σκοπό τής Παιδείας «*τήν ανάπτυξη τής έθνικής και θρησκευτικής συνείδησης*». Όπως είναι αυτονόητο ως Έλληνες οί μαθητές νά διδάσκωνται τήν ιστορία του Έθνους μας, έτσι αυτονόητο είναι ως Χριστιανοί νά διδάσκωνται τήν Άλήθεια τής Έκκλησίας μας.

- Αυτονόητη και ή θέσις του **θεολόγου** στη Μέση Εκπαίδευσι. Όχι άπλως ό θεσμικός του ρόλος, αλλά κυρίως ή συνεπή και τίμια παρουσία του. Αυτονόητη για κάθε θεολόγο, πάνω άπό κάθε άλλο καθηγητή, ή ταύτισις του προσωπικού του «πιστεύω» μέ τό «πιστεύω» του Εϋαγγελίου, πού ύποτίθεται ότι διδάσκει.

Άλλ' άν τό αυτονόητο αυτό του σωστοϋ, του πιστοϋ και ένάρετου θεολόγου, δέν ύπάρχη σέ πολλές περιπτώσεις, αυτό δέν σημαίνει κατάργησι του μαθήματος των Θρησκευτικών.

Ν' αναβαθμισθί τό μάθημα, ναί. Νά έκπροσωπήται άπό άξιόπιστους δασκάλους, ναί. Νά σερβίρεται μεθοδικά και έλκυστικά, ναί. Όχι όμως νά καταργηθί!

- Και φυσικά στην **κατάργησί** του άποβλέπουν όσοι τό καθιστούν **έπιλεγόμενο** και προαιρετικό. Νέα σχετική έγκύκλιος του Υπουργείου Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων «*κουτσουρεύει*» άκόμα περισσότερο τή χριστιανική παρουσία στα Σχολεία.

- Πώς νοείται «**Έθνική**» Παιδεία χωρίς Χριστό και Έκκλησία; Ό Χριστιανισμός στον τόπο μας δέν είναι προσωπικό δεδομένο. Είναι καθολικά διαδεδομένο.

Είναι τό έσωτερο στοιχείο τής ταυτότητάς του. Είναι ό ήλιος τής ύπάρξεώς του.

- Πώς θά λέγεται τό Υπουργείο και «**Θρησκευμάτων**», όταν άποχρωματίζεται θρησκευτικώς ή Παιδεία μας;

- Αυτονόητη είναι και ή **συνύπαρξι** στα σχολεία μας έλληνοπαίδων και παιδιών άλλοεθνών. Αυτό δέν σημαίνει, ότι ή μειωψηφία θά έπιβληθί στην πλειοψηφία. Άλλωστε οί **άλλοδαποί** μαθητές (έτερόδοξοι ή άλλόθρησκοι), χωρίς νά ύποχρεώνονται έξετάσεως και βαθμολογήσεως στο μάθημα των Θρησκευτικών, ώφελούνται άπ' αυτό. Είναι τό μόνο μάθημα, πού κάνει τά παιδιά **άντιρατσιστές**, πού καταργεί τίς διακρίσεις, πού **άδελφοποιεί** τά νεαρά μέλη τής κοινωνίας μας.

- Αυτονόητη τέλος είναι και ή θέσις τής **Έκκλησίας τής Ελλάδος** στό άνακϋψαν θέμα. Όχι μόνο ν' άπαιτήση άπ' τήν Κυβέρνησι σεβασμό στην Όρθόδοξο πίστι, αλλά νά ένισχύση τό ρόλο των θεολόγων στα σχολεία.

Οί θεολόγοι δέν είναι οί ανταγωνιστές του ιερέως και του κατηχητικού του έργου. Είναι οί **πρεσβευτές** του εκκλησιαστικού μηνύματος στις πλατειές μάζες των παιδιών.

- Όσο για τήν **Κυβέρνησι**, άν έπιμείνη σέ άντιχριστιανικές πρακτικές, εκείνη μέν θά εισπράξη τήν άποδοκιμασία του λαοϋ, πού μόνο στό Εϋαγγέλιο και στην Έκκλησία στηρίζεται, ή δέ Πατρίδα μας θά εισπράξη τήν έθνική τραγωδία μιās **άθεις Παιδείας** και μιās **άχριστιανης κοινωνίας**.

Ρατσισμός στους κρατουμένους;

Ωφειλε ή Δ. Ί. Σύνοδος ν' άσχοληθί και μέ τό θέμα τής φυλακίσεως του **Παντελεήμονος Μπεζενίτη**, πρώην Μητροπολίτου Άττικής, πρώην Μητροπολίτου Ζακύνθου.

- Η Έκκλησία έχει άπείρως μεγαλύτερη **εϋαισθησία** άπ' τήν Πολιτεία σέ θέματα ήθικής και τιμιότητας. Όταν, λοιπόν, ή Πολιτεία καταδικάζη τον κ. Μπεζενίτη σέ έπτά χρόνια κάθειρξι για κλοπή

ιεροῦ χρήματος, δέν μπορεῖ ἡ Ἐκκλησία νά μένη ἀδιάφορη. Ἡ κλοπή χρήματος ἀπ' τό παγγάρι Μονῆς στή Μάκρη-Ἀττικῆς γιά τήν Πολιτεία σημαίνει **φυλάκισις** γιά τήν Ἐκκλησία **καθαίρεσις**.

• Ἡ Ἐκκλησία ἔχει ἀπείρως καλύτερο **ἠθικό αἰσθητήριο** ἀπ' τήν Πολιτεία σέ θέματα ἀμοραλισμοῦ, καί δὴ **ὁμοφυλοφιλίας**. Ὅταν, λοιπόν, κυκλοφοροῦν κασέττες, πού βοοῦν γιά ὁμοφυλοφιλικές ὀρέξεις ρασοφόρου, ἡ Ἐκκλησία δέν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τά περί προσωπικῶν δεδομένων. Ἐνεργεῖ πάραυτα.

• Ἡ Ἐκκλησία ὀφείλει ν' ἀγαπᾶ καί τόν κ. Παντελεήμονα Μπεζεζιτίτη. Ἡ **ἀγάπη** ἐν προκειμένῳ γιά τή σωτηρία τῆς ψυχῆς του ὑποδεικνύει **μετάνοια**. Ὅταν οἱ ἅγιοι κλείνῳνται στή φυλακή γιά τό ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, ἔχουν τή συμπάραστασι ὅλης τῆς Ἐκκλησίας. Ὅταν ἔνοχοι γιά ἀκατονόμαστες πράξεις κλείνῳνται στή φυλακή, ἡ Ἐκκλησία παραμυθεῖ μέ τό λόγο τῆς μετανόιας.

Δέν φαίνεται νά δήλωσε μετάνοια ὁ κ. Μπεζεζιτίτης. Ζητάει καί στή φυλακή νά-χη εἰδική μεταχείρισι!

Ἄπ' τίς τρεῖς ὀφειλές της καμμιᾶ δέν φαίνεται νά ξόφλησε ἡ διοίκησις τῆς Ἐκκλησίας. Τό μόνο, πού ἔκανε γιά τόν κ.

Παντελεήμονα Μπεζεζιτίτη, ἦταν νά ζητή-ση ἀπ' τόν ὑπουργό Δικαιοσύνης ν' ἀποφυλακιστῆ ὁ ἔνοχος κ. Μπεζεζιτίτης καί νά ἐκτίση τήν ποινή του σέ... **Μοναστήρι**!

Υπάρχει τό ἄρθρο 57 τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, πού προβλέπει κάτι τέτοιο. Πρόκειται γιά ἄρθρο **ρατσιστικῆς νοοτροπίας**, πού χωρίζει τούς Ἕλληνες ἐνόχους σέ δύο κατηγορίες: Σέ λαϊκοὺς καί σέ ρασοφόρους! Οἱ πρῶτοι σαπίζουν στή φυλακή, οἱ δεῦτεροι δροσιζοῦνται στό μπαλκόνι Μοναστηριοῦ!

• Ἀπό πότε τά Μοναστήρια, ἀπό καταφύγια φιλοθέων ψυχῶν, ἔγιναν κλουβιά ἐνόχων ρασοφόρων; Τά Μοναστήρια δέν εἶναι **σωφρονιστήρια**. Εἶναι **ἀγιαστήρια**.

• Ἀπό πότε οἱ Ἕλληνες πολίτες ἔπαυσαν νά ναι ὅλοι **ἴσοι** ἐναντι τοῦ νόμου;

Ὅταν ὑπουργός πρό ἐτῶν καταδικάστηκε γιά οικονομικὲς ἀτασθαλίες σέ φυλάκισι, ἐξέτισε τήν ποινή του στίς φυλακές Κορυδαλλοῦ. Δέν τόν μετέφεραν σέ κανένα βουλευτικό ἐξοχικό!

Λύπη βέβαια προκαλεῖ ἡ παρουσία τοῦ κ. Μπεζεζιτίτη στή φυλακή. Ἄλλ' ἡ **λύπη** δέν ἐπιτρέπει ρατσισμούς. Γίνεται ὅμως εὐχή νά ζήση καί ὁ πρῶην Μητροπολίτης τῆ μετάνοιά του. Μακάρι δέ τό **κελλί** τῆς φυλακῆς ν' ἀναδειχτῆ **προθάλαμος** τῆς Οὐρανίου Βασιλείας!

Ὁ τάχα ἐκβιασθεῖς

Ἦ ὀριστες ἦσαν οἱ κατηγορίες ἐναντίον τοῦ τότε Μητροπολίτου Θηβῶν καί Λεβαδείας Ἰερώνυμου (νῦν Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν) γιά ἀτασθαλίες στά οικονομικά τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἐκλογή Ἀρχιεπισκόπου **τό 1998**, ὅπου καί ὁ κ. Ἰερώνυμος ἦταν ὑποψήφιος, ἔγινε κάτω ἀπ' τό βάρος τῶν ἀορίστων αὐτῶν καταγγελιῶν. Πολλοί ἰσχυρίζονται, ὅτι «ἔχασε» τήν ἐκλογή ἐξ αἰτίας αὐτῶν.

Δικαστικά δικαιώθηκε ὁ κ. Ἰερώνυμος. Ὁ συνυποψήφιος του καί τελικά ἐκλεγείς Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος ἐκοιμήθη. Καί ὁ δρόμος πρὸς τόν Ἀρχιεπισκοπικό θρόνο ἀνοιξε.

Ἄλλ' ὁ συνυποψήφιος του **Μητροπολ.**

ΙΩΑΝΝΗΣ ὁ ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ

Κωδικός
1323

ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Ἰδιοκτήτης: Σύλλογος «Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής»

Ἐκδότης: Παναγ. Καραθανασόπουλος
Χριστοκοπίδου 12 - 105 54 - Ἀθήνα

www.ioannisvaptistis.gr

Τηλέφωνα: 2103212107 & 2109765440

e-mail: info@ioannisvaptistis.gr

Υπεύθυνος Τυπογραφείου:

Κωνστ. Σανιδᾶς, Ἰωαννίνων 6 - Μοσχᾶτο

Ἐτησίᾳ συνδρομή:

Ἐσωτερικοῦ 10 €. Κύπρου 20 €.

Ἐξωτερ.: Εὐρώπης 20 €. Ἀμερικῆς: 25 \$.

Καναδᾶ καί Αὐστραλίας: **δολᾶρια 30.**

Ἐπιταγές καί ἐπιστολές:

Περιοδικό «Βαπτιστής»

Χριστοκοπίδου 12, 105 54, Ἀθήνα.

Σπάρτης Ευστάθιος ἔφτασε στήν ἐκλογική διαδικασία κάτω ἀπό παρόμοιες (μέ τόν Θηβῶν τοῦ 1998) συνθήκες.

Βρέθηκε Μητροπολίτης, ὁ Μεσσηνίας κ. **Χρυσόστομος Σαββάτος**, πού ἔρριξε λάσπη κατά τοῦ προσώπου τοῦ σεμνοῦ ἐπισκόπου Σπάρτης. Ἰσχυρίστηκε, ὅτι **τάχα** ἐκβιάστηκε ἀπό ἀνθρώπους τοῦ περιβάλλοντος τοῦ Σπάρτης νά ταχθῆ ὑπέρ αὐτοῦ!

Λέμε «τάχα», διότι, ἂν ὄντως εἶχε στοιχεῖα γιά τήν καταγγελία του, ὄφειλε ὁ κ. Σαββάτος ἀνδροπρεπῶς νά τά καταθέσει. Στοιχεῖα καί γιά τά δύο: Καί γιά τό ὅτι ἐκβιάστηκε καί γιά τό ὅτι οἱ ὑποτιθέμενοι ἐκβιαστές ἦσαν ἐνεργόμενα τοῦ Σπάρτης.

Κανένα ὅμως στοιχεῖο δέν προσκόμισε ὁ κ. Σαββάτος. Ἐρριξε τή λάσπη λίγο πρῖν τήν Ἀρχιεπισκοπική ἐκλογή. Καί φυσικά ἡ ἐκλογή θά ἐπηρεάστηκε ἀπό τήν ἀνανδρῆ ἐπίθεσι.

Κι ὕστερα; Στό **ἀρχεῖο** ἢ ὑπόθεσις!

- Ἄν ἡ ἀνάκρισις τῆς κοσμικῆς δικαιοσύνης ἔθεσε στό ἀρχεῖο τήν ὑπόθεσι, διότι δέν ὑπῆρχαν στοιχεῖα, ὄφειλε ἡ Σύνοδος νά καλέσει σέ ἀπολογία τόν Μεσσηνίας γιά τήν **ἀστοιχείωτη** καταγγελία του.

- Ἄν γιά τήν κρατική δικαιοσύνη μπαίνει στό ἀρχεῖο ὑπόθεσις, πού θίγει βάνουσα τήν τιμή ἐναρέτου ἐπισκόπου, γιά τήν **ἐκκλησιαστική δικαιοσύνη** δέν μπαίνει στό ἀρχεῖο.

Ἡ συνδρομή γιά τό περιοδικό

■ Εἶναι **10 Εὐρώ (€)** τό χρόνο. Ἡ ἐξόφλησις γίνεται: • Στό λογαριασμό:

0026.0236.39.0100353548 EUROBANK.

• Ταχυδρομικά στή διεύθυνσι: «**Βαπτιστής**», **Χριστοκοπίδου 12, 10554, Ἀθήνα.**

• Στό Γραφεῖο **Χριστοκοπίδου 12 (Μοναστηράκι)** ἢ στό Βιβλιοπ. «**Βαπτιστής**», **Ἐθν. Ἀντιστάσεως 103 (Ἅγιο Δημήτριο).**

■ Οἱ τοῦ ἐξωτερικοῦ ν' ἀποστέλλουν τό ἔμβασμά τους στό ὄνομα «**Βαπτιστής**» (χωρίς τή λέξι Περιοδικό).

■ Τηλέφ.: **2103212713** καί **2109765440.**

- Ἄν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἱερώνυμος (Λιάπης) αἰσθανόταν τό 1998 ἀδικημένος γιά τήν εἰς βάρος του ἀόριστη καταγγελία, ἀσφαλῶς δέν αἰσθάνεται τώρα ὠραῖα γιά τήν ἀόριστη καταγγελία σέ βάρος τοῦ Σπάρτης Εὐσταθίου.

Ὁ λαός πάντως δέν ἄκουσε οὔτε ἓνα τυπικό «**συγγνώμη**» ἀπ' τό νεόκοπο Μητροπ. Μεσσηνίας γιά τή λάσπη εἰς βάρος ἀνεπιλήπτου ἐπισκόπου. Ἀλλοίμονο δέ, ἂν ἐκλογή στηρίζεται σέ ρευστή λάσπη κι ὄχι σέ ἀδαμάντινα κριτήρια!

Τά φτωχαδάκια τοῦ λαοῦ!

Ἦθαιναν ἄλλοτε στήν «**ψάθα**». Ἄλλ' ἢ ψάθα αὐτή ἦταν δόξα καί τιμή. Πρόκειται γιά σπουδαίους **πολιτικούς** καί **στρατιωτικούς** τῆς Πατρίδας. Μερικοί μπῆκαν στήν πολιτική καί στό στράτευμα εὐκατάστατοι καί θέλησαν νά πεθάνουν πάμφτωχοι. Ὅταν κανεῖς θυσιάζει τό «**μεῖζον**», τή ζωή του, γιά ἓνα ἰδανικό, δέν θά θυσιάσει τό «**ἐλασσον**»; Ὅταν προσφέρει τό **αἷμα**, θά σκέπτεται τό **στρέμμα**;

Ἄλλοι πάλι εἶχαν τή δυνατότητα νά πλουτίσουν μέ τήν πολιτική, καί προτίμησαν τήν ἐκούσια πενία. Πλοῦτος τους ἢ τιμιότητα, ἢ προσφορά γιά τήν Πατρίδα, ἢ **ἀνιδιοτέλεια**.

Κλασικό παράδειγμα στρατιωτικοῦ καί πολιτικοῦ, πού πέθανε «**στήν ψάθα**», ὁ Νικόλαος Πλαστήρας.

Ἐπάρχουν σήμερα τέτοια πρόσωπα;

Ἡ δημοσίευσσις καί φέτος τοῦ «**Πόθεν ἔσχες**;» τῶν πολιτικῶν μας (ἐφημερίδες 1ης Αὐγ. 2008) ἀπαντᾷ ἀπαισιόδοξα.

- **Πλουσιώτερος** πολιτικός εἶναι καί παραμένει ὁ φωνασκῶν γιά τή φτώχεια τοῦ λαοῦ Ἀλέκος Ἀλαβάνος τοῦ ΣΥΡΙΖΑ. Σημαντική εἶναι ἡ ἀκίνητη περιουσία του στήν Τήνο, στά Χανιά, στό Ἡράκλειο, στίς Βρυξέλλες!

- Ἄλλος πολιτικός, πού τό κόμμα του «**ταυτίζεται**» μέ τό **ΛΑΟ**, εἶναι τόσο φιλόλαος, ὥστε διαθέτει... 36 ἀκίνητα, 10 διαμερίσματα, 4 ἀρκεκινγκ, 3 ἀπο-

θήκες, 6 κατοικίες, 11 βοσκοτόπια κ.λπ. Πώς νά βολέψη ο άνθρωπος τό λαό;

- Βουλευτής τῆς Ν. Δ. διαθέτει ἀρκετά ἀκίνητα (ἡ πλειοψηφία τους στήν Ἀττική), ἐνῶ ἡ σύζυγός του διαθέτει 12 διαμερίσματα στίς Βρυξέλλες!

- Ὁ πρωθυπουργός διαθέτει ἀκίνητα στή Ραφήνα, στή Θεσσαλονίκη, στήν Ἀθήνα, στήν Κύθνο, στή Μύκονο, στή Φιλοθέη, στήν Πρώτη Σερρῶν. Δέν φτάνει βέβαια τόν Ἀλαβάνο, ἀλλά τόν φτάνουν γιά... δέκα ζωές!

- Καί ὁ ἀρχηγός τῆς ἀξιωματικῆς ἀντιπολιτεύσεως διαθέτει τ' ἀκίνητά του!

- Ὑπουργός φέρεται νά ἔχη 12 διαμερίσματα, ἐνῶ ἡ οἰκογένειά του κατέχει 50 ἀκίνητα!

- Τό θέμα δέν εἶναι τό «Πόθεν;» ἀπλῶς. Κυρίως εἶναι τό «Διατί ἔσχες;» καί τό «Διατί ἔχεις;».

Ἔχουν πολλά, ὡς νεόπλουτοι, διότι πιστεύουν στήν ὕλη, διότι δέν ἀγαποῦν τό λαό, διότι ἔμαθαν νά παίρνουν καί ὄχι νά δίνουν.

- Τό ἴδιο ἰσχύει καί μέ τούς δικαστικούς. Αὐτοί δέν φαίνεται νάχουν ἀδηλους πόρους ἢ ξεχείλισμα «μαύρου χρήματος», ὅμως εὐλογοῦν μόνοι τά «γένεια» τους καί κατακυρώνουν μέ τό «μισθοδικεῖο» ὑπέρογκους μισθοῦς γιά τόν ἑαυτό τους.

Γιά τό λαό!

Ποίος νοιάζεται γιά τό λαό; Μόνο ὁ ἀληθινός Χριστιανισμός προσφέρει ἐλεημοσύνη, κατακυρώνει δικαιοσύνη, ἐμπνέει καλωσύνη, ὠθεῖ σέ ἀκτημοσύνη.

Δέν εἶναι μόνο ἄχρηστοι!

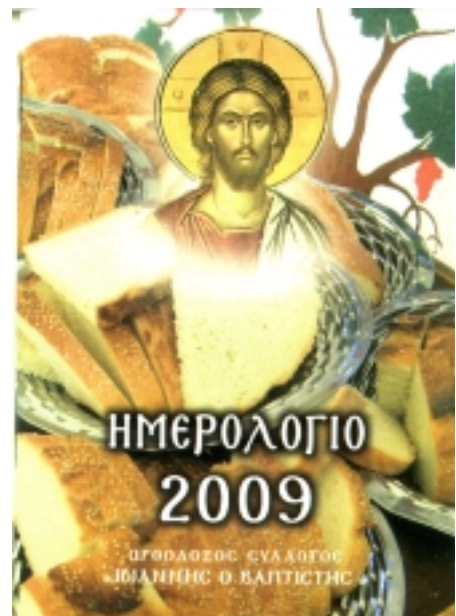
Νοσηρό φαινόμενο στή ζωή τῆς Ἐκκλησίας χαρακτηρίστηκε ἀπό εἰδήμονες ἢ ἀνάδειξις ἀρχιμανδριτῶν σέ βοηθούς ἐπισκόπους! Στήν Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν σήμερα ὑπάρχουν 11 ἐπίσκοποι μέ διάφορους χαρακτηρισμούς (βοηθοί, τιτουλάριοι κ.λπ.). Πρίν ἀπό πενήντα χρόνια εἶχε μόνο δύο βοηθούς ἐπισκόπους ἡ Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν, πού σημειωτέον περιλάμβανε καί ὄλες τίς γύρω Μητροπόλεις.

Ἦδη ζητάει ἡ Δ. Ἱ. Σύνοδος ἀπό τούς Μητροπολίτες νά δηλώσουν, ποιοί θέλουν βοηθό ἐπίσκοπο!

Ἔνα ἀπ' τά θέματα τῆς προσεχοῦς **Ἱεραρχίας** (Ὀκτωβρ. 2008). Αὐτό εἶναι τό φλέγον θέμα, πού ἀπασχολεῖ τό λαό τοῦ Θεοῦ, ὥστε πρέπει ἀπαραίτητα νά τακτοποιηθῇ ἀπ' τό σῶμα τῶν Μητροπολιτῶν; Εἶναι θέμα τό πῶς κι ἄλλοι ἀρχιμανδριῖτες θά γίνουν δεσποτάδες, γιά νά καμαρώνουν μέ μίτρα στό κεφάλι;

Ἄν κάποιος Μητροπολίτης δέν μπορεῖ νά διοικῇ, ἄς παραιτηθῇ. Μή βάζη ἄλλον στό κεφάλι του!

ΕΓΚΟΛΠΙΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΕΤΟΥΣ 2009

Τό Ἡμερολόγιο τσέπης τοῦ Συλλόγου μας γιά τό 2009 εἶναι ἀφιερωμένο στήν ἀναγκαιότητα. Ἔτσι ἀκριβῶς, ὅπως τήν ἐκφράζει ἡ Κυριακή προσευχή, τό «Πάτερ ἡμῶν»: «Δός ἡμῖν σήμερα». Τιμᾶται 0.80 € (ὀγδόντα λεπτά). Γιά ποσότητα, ἔκπτωσης 30%. Τηλ.: 2103212713 καί 2109765440.